

LADISLAVOV PLAŠT. Zagreb, Riznica katedrale

(oko 1300), također iz Riznice zagrebačke katedrale. Romanička mitra od crvena baršuna iz Riznice trogirske katedrale ima s obje strane mletačke bizantinizirajuće minijature pod gorskim kristalom. Srodan im je kanon s minijaturom Raspeća prekriven kristalom unutar dekorativna okvira u Riznici benediktinskoga samostana Sv. Marije u Zadru. Oba su djela s kraja XIII. st.

LIT.: Eitelberger v. Edelberg, Die mittelalterliche Kunstdenkmäler Dalmatiens, Wien 1884. — H. Folnesics, Die illuminierten Handschriften in Dalmatien, Leipzig 1917. — Lj. Karaman, Portal majstora Radovana u Trogiru, Rad JAZU, 1938, 262. — Isti, O umjetnosti srednjega vijeka u Hrvatskoj i Slavoniji, HZ, 1948, 1–4. — Isti, O srednjovjekovnoj umjetnosti Istre, ibid., 1949, 1–4. — C. Fisković, Fragments du style roman à Dubrovnik, Archaeologia Jugoslavica (Beograd), 1954, 1. — M. Prelog, Između antike i romanike, Peristil, 1954, 1. — D. Keckemet, Figuralna skulptura romaničkog zvonika splitske katedrale, Prilozi—Dalmacija, 1955. — A. Deanović, Romaničke freske u Sv. Krševanu u Zadru, Peristil, 1957, 2. — M. Prelog, Poreč, grad i spomenici, Beograd 1957. — Lj. Karaman, Andrija Bučina, Zagreb 1960. — I. Petricioli, Pojava romaničke skulpture u Dalmaciji, Zagreb 1960. — K. Prijatelj, Slikano raspelo iz samostana Sv. Klare u Splitu, Peristil, 1961, 4. — B. Fučić, Istarske freske, Zagreb 1963. — I. Petricioli, Romanika u Zadru, u zborniku: Zadar, Zadar 1964. — Minijatura u Jugoslaviji (katalog), Zagreb 1964. — C. Fisković, Radovan, Zagreb 1965. — Isti, Dalmatinske freske, Zagreb 1965. — V. Korać, Arhitektonska škola Pomorja, Beograd 1965. — A. Badurina, Fragmenti iluminiranog evanđelistara s kraja XI. st. u Rabu, Peristil, 1966, 8–9. — G. Gamulin, Bogorodica s djetetom u staroj umjetnosti Hrvatske, Zagreb 1971. — V. J. Đurić, Vizantijske freske u Jugoslaviji, Beograd 1974. — N. Klaić i I. Petricioli, Zadar u srednjem vijeku do 1409, Zadar 1976. — L. Mirković, Minijature u antifonarima i gradualima manastira Sv. Franje Asiškog u Zadru, Beograd 1977. — V. Gvozdanović (Goss), Split Cathedral's Wooden Doors, Commentari, 1978, 1–4. — M. Planić-Lončarić, Planirana izgradnja na području Dubrovačke Republike, Zagreb 1980. — N. Jakšić, Romanička klesarska radionica iz Knina, Peristil, 1981, 24. — A. Šonje, Crkvena arhitektura Istre, Zagreb—Pazin 1982. — G. Gamulin, Slikana raspela u Hrvatskoj, Zagreb 1983. — V. Gvozdanović (Goss), The Romanesque Sculpture in the Eastern Adriatic: Between the West and Byzantium, simpozij Romanico Padano, Romanico Europeo, Parma 1983. — N. Jakšić, Tipologija kapitela XI. st. u Dalmaciji, SHP, 1983, 13. — M. Prelog, Romanika, Beograd—Zagreb 1984. — I. Fisković, Romaničko slikarstvo u Hrvatskoj, Zagreb 1987. — J. Stojić, Prikaz nalaza ispod katedrale i Buničeve poljane u Dubrovniku, u knjizi: Arheološka istraživanja u Dubrovniku i dubrovačkom području, Zagreb 1988. — A. Deanović i Ž. Čorak, Zagrebačka katedrala, Zagreb 1988. — I. Petricioli, Od Donata do Radovana, Split 1990. — Sijaj zadarskih riznica (katalog), Zagreb 1990. — C. Fisković, Dopune ikonografiji splitskih korskih klupa XII. st., Prilozi—Dalmacija, 1990. — J. Belamarić, Ciklus mjeseci Radovanovog portala na katedrali u Trogiru, ibid. — K. Prijatelj, Splitska katedrala, Zagreb 1991. — M. Jurković, »Doppelkapelle« Sv. Kvirina u Krku, Prilozi—Dalmacija, 1992. — Isti, Crkvena reforma i ranoromanička arhitektura na istočnom

Jadranu, SHP, 1992, 20. — I. Fisković, Dva drvena plastična raspela iz romaničkog doba u Istri, Peristil, 1992–93, 35–36. — T. Marasović, Graditeljstvo starohrvatskog doba u Dalmaciji, Split 1994. — Sveti trag (katalog), Zagreb 1994. — Radovan i njegovo doba (zbornik međunarodnoga znanstvenog skupa), Trogir 1994.

Jos. B.

ROMANTIZAM, pokret u eur. umjetnosti pri kraju XVIII. st. i u prvoj pol. XIX. st., nastao kao reakcija na racionalizam i klasicizam. Vremenski se podudara s razdobljem velikih društvenih promjena koje se događaju između francuske revolucije 1789. i revolucionarne godine 1848, kada znatno jačaju građanski slojevi. U romantizmu su se razvili kult prirode, koji je uveo već J. J. Rousseau, te zanimanje za egzotične motive izvan zemalja. Iz romantičnoga interesa za prošlost, za pov. građevine i stilove nastaju povijesni stilovi u arhitekturi (*historicism*); iz zanimanja za osobe i događaje iz povijesti, osobito srednjovjekovne, *povijesno slikarstvo*; iz želje da se građevine iz prošlosti očuvaju kao spomenici rađa se konzervatorstvo (služba zaštite spomenika), a radi čuvanja pokretnih spomenika umnaža se broj nacionalnih, regionalnih i mjesnih muzeja.

R. obuhvaća sklop raznorodnih pojava koje daju pečat eur. kulturi u prvoj pol. XIX. st. Povijesni pak stilovi i pov. slikarstvo obilježavaju i drugu pol. XIX. st.

Isticanjem osjećajnosti i mašte, r. je osobito snažno obilježio književnost, glazbu, likovne umjetnosti. U slikarstvo r. uvodi franc. slikar Th. Géricault (»Splav Meduze«, 1819), a razvija ga do vrhunca E. Delacroix mnogobrojnim slikama (pov. i orijentalne teme), koje se odlikuju isticanjem pokreta, smionom upotrebom boje i kontrastima svjetla i sjene. U doba romantizma razvijaju se jeftinije grafičke tehnike (litografija, fotografija), koje omogućuju približavanje lik. umjetnosti najširim društvenim slojevima (ilustracije novina i časopisa, karikature).

Narodi koji nisu imali vlastite države doživljavaju r. poglavito kroz bujanje nacionalne svijesti, zanimanje za narodni jezik, vlastitu prošlost i narodnu umjetnost. Književnost, lik. umjetnosti i glazba služe u prvome redu razvijanju svijesti, pa su osobito naglašeni nacionalno-didaktički i prosvjetiteljski elementi. U tim sredinama u likovnim umjetnostima i arhitekturi r. nije kontrast klasicizmu, već se isprepleće s njim, s biderma-

I. ZASCHE, list iz mape
Jurjaves

jerom (»romantični bidermajer«, B. Vižintin) i pov. stilovima. Kao što r. u nas nema jasnoga početka, nema ni određenoga svršetka, a neki umjetnici još u XX. st. stvaraju u duhu romantizma.

Rano pojavljivanje romantizma u Hrvatskoj vezano je uz uređenje parkova. Zagrebački biskup M. Vrhovac počeo je već 1790. ostvarivati svoju zamisao da veliku staru hrastovu šumu (današnji Maksimir) preoblikuje u javni park. Hrv. ban I. Gyulay uređio je 1812. ispred gradskih zidina zagrebačkoga Gornjega grada južnu promenu koja je označila romantični izlazak iz uskoće srednjovj. grada. Vrhovac je 1821. uređio engleski park oko dvorca Golubovca kraj Donje Stubice, a biskup A. Alagović biskupski park (Ribnjak) u Zagrebu 1830–31. U parkove se postavlja vrtna plastika i male građevine (hramovi, mostići, »kišobrani« i sl.), za koje se predloži šire preko specijalnih publikacija iz eur. metropole (»Ideen-Magazin«). Uređuju se javni gradski parkovi (Petrinja 1810, Varaždin 1830), parkovi uz more (Opatija, vila Angiolina 1844) i parkovi uz dvorce. Vrhunac je parkovnih ostvarenja potpuno uređenje Maksimira po smjernicama zagrebačkoga biskupa J. Haulika (1837–64), koji je osim klasicističkih podizao i romantično zasnovane građevine (paviljoni, Švicarska kuća, Mirna koliba). Potaknuti sličnim romantičnim odnosom prema prirodi, slikari i crtači prikazuju pejzaže i vedute gradova, osobito starih utvrđenih. Oznake ranoga romantizma imaju akvarelirani pejzaži osječkih slikara F. Hötendorfa, njegova sina Huga, te A. Waldingera, vedute riječkoga slikara A. Manzoni (»Trsat«, 1827; »Bosiljevo«, 1830), naivne vedute gradova i poetični pejzaži dalm. slikara A. Barača, P. Zečevića i F. Bratanića, te slikarice F. Daubachy-Brlić (»Pogled na Zagreb sa sjevera«) i S. Marjanovića u S Hrvatskoj.

Gradanski slojevi koji su materijalno i društveno tijekom prve pol. XIX. st. postajali sve jači i samosvjesniji, bili su naručitelji i objekti portretnoga slikarstva, po broju slika prevladavajuće grane lik. umjetnosti u to doba. Portreti klasicističko-bidermajerskoga usmjerenja (M. Brodnik, M. Stroy) sadržavaju istodobno i izvjesne romantične naznake. Izrazitiji su romantični splitski slikar J. Pavlović (»Brat Lovro«, 1839), riječki slikar I. Simonetti (»Autoportret«) i prvi ilirski slikar V. Karas (»Lj. Gaj«, »A. Duquenois«, »Rimljanka s lutnjom«).

U duhu romantičnog slikarstva slikari rado slikaju žanr-prizore iz dnevnoga života (»Liječnik kod bolesnog djeteta« u Muzeju grada Zagreba). Karas uvodi u žanr folklorno-domoljubni ton (»Djed i unuk«,

1844; »Oproštaj serežana«). N. Mašić glavni je predstavnik kasnoga žanra idilična ozračja (»Gušćarica na Savi«, 1880; »Berba ruža«, »Žetelice«).

Važna je sastavnica romantizma zanimanje za prošlost koje dolazi do izražaja na raznim područjima i u raznim oblicima. Hrvatski narodni preporod budio je svijest o starini i vrijednosti hrv. prošlosti i kulture, narodne

M. STROY, *Portret mlade žene*. Zagreb, Muzej za umjetnost i obrt

H. HÖTZENDORF, *Krajoлик u sutonu*, Osijek, Galerija likovnih umjetnosti

poezije i stvaralaštva. Lj. Gaj dao je 1836. prijedlog za osnivanje Narodnoga muzeja koji je 1846. otvoren. I. Kukuljević prikupljao je i objavljivao podatke o pov. događajima i spomenicima kulture. God. 1855. imenovan je prvim konzervatorom u nas i otada počinje sustavna briga za spomenike kulture u Hrvatskoj.

Zanimanje za prošlost u slikarstvu očituje se na dva područja: tematskome, u tzv. povijesnome slikarstvu, koje obrađuje pov. teme i osobe, i formalnom, ugledanjem na slikarstvo renesanse, što su uveli nazarenci. Povijesno je slikarstvo angažirano u veličanju prošlosti radi širenja nacionalnih ideja. Premda je Zdranin F. Salghetti-Drioli počeo s temama iz opće povijesti («Faraonov san», 1840; «Kolumbo u lancima»), prešao je na nacionalnu povijest. Pov. su slikarstvo u S Hrvatskoj razvili: J. F. Mücke u Osijeku i Zagrebu (1860–68) kompozicijama u ulju iz srednjovj. povijesti («Dolazak Hrvata u Hrvatsku», «Savez Ljudevita Posavskoga sa Slovencima», «Razjareni Hrvati ubijaju Ljutomisla»), K. Jakobey nizom pov. portreta (Ivan Zapolja, 1866), F. Quiquerez mnogim crtežima i slika-

ma («Posljednji časovi P. Zrinskoga i K. Frankopana», 1883. i «Antemurale Christianitatis», 1892), O. Iveković ciklusom Zrinskih (1889–1919) i «Bitkom na Stubičkom polju». Tzv. Zlatna dvorana u Zagrebu (Opatička ul. 10) svojevrsna je galerija vrsnoga pov. slikarstva s kraja XIX. st. (C. Medović, «Splitski sabor», «Zaruke kralja Zvonimira», «Dolazak Hrvata», «Krunidba Ladislava Napuljskog»; B. Čikoš-Sesija, «Krštenje Hrvata»; O. Iveković, «Poljubac mira»).

U povijesti eur. umjetnosti slikarska grupa nazarenaca, nastala u Beču 1809 (potom u Rimu), smatra se ranom pojavom romantizma. Ti su slikari izraženim crtežom i blijedim bojama slikali pretežno vjerske sadržaje na velikim kompozicijama u fresko-tehnici i ulju. Pod utjecajem ideologa nazarenaca F. Overbecka slikao je V. Karas sliku «Majka izlaže Mojsija na obalu rijeke» (1843). Neposredni sljedbenici Overbeckova smjera A. i L. Seitz naslikali su dvadeset velikih fresaka u Strossmayerovoj katedrali u Đakovu (od 1873), koja je i sama visok domet romantičnoga shvaćanja.

I mimo nazarenskoga smjera romantizam snažno prožima crkv. slikarstvo. U Rijeci I. Simonetti slika velika platna («Bezgrješno začeće» i «Raspeće», 1850), u Dalmaciji V. Poiret i J. Pavlović oltarne slike, u S Hrvatskoj crkv. kompozicije I. Zasche («Sv. Marija Magdalena» u crkvi u Čazmi, «Sv. Vid» u Maču, «Sv. Marija Magdalena» u Bisagu, 1861).

Popularizaciji svih rodova slikarstva (portretnoga, vedutnoga, crkv., pov.) među manje imućnim stanovništvom u jeku romantizma znatno je pridonijela tada nova, razmjerno jeftina grafička tehnika litografije. Litografiju su u Hrvatskoj uvele radionice J. Platzer u Varaždinu (1840) te D. Albrechta u Zagrebu (1850), koji je izrađivao i vedute Zagreba. U svezi sa širenjem narodnoga pokreta razvija se i tiskarstvo: Gaj izdaje 1849. «Tiskarsko ogledalo» s uzorcima ornamenata i sloga svoje tiskare, u kojima se očituju razne stilske pojave unutar romantizma. I. Zasche izradio je album s 12 veduta Maksimira (Park Jurjaves), koje su litografirane u Beču (1952). Najbolje litografije u Zagrebu radio je litografski zavod J. Hühna (1858). On je reproducirao djela domaćih slikara, a i sam je radio pejzaže iz okolice Zagreba i vedute grada. Osobitu je popularnost stekla litografija u boji slike V. Karasa «Djed i unuk». U Dalmaciji je jedan od prvih litografa bio B. Marković, u Rijeci G. Seelos, koji je radio pejzaže, a R. Leard portrete.

Kao sasvim nova tehnika sred. XIX. st. pojavila se fotografija, pa radovi pionira toga umijeća u Hrvatskoj (D. Novaković 1839, F. Pommer, J. Hühn, I. Standl) imaju romantične oznake, osobito u mnogobrojnim portretima građana.

SPOMENIK SRPANJSKIM ŽRTVAMA, 1855. Zagreb, Mirogoj

Romantična se skulptura udomaćuje u Zagrebu postavljanjem javnih spomenika kojima je autor bečki kipar *A. Fernkorn* («Sv. Juraj ubija zmaja», 1853; konjanički spomenik bana J. Jelačića, 1866). Domaći su kipari svojim akademskim realizmom također sastavni dio svijeta romantizma. Prvi noviji hrv. kipar *I. Rendić* radi portrete likova u narodnoj nošnji («Novica Cerović», 1876; «Hercegovka», 1883) te alegorijske kipove na grobu Ivana Perkovca u Samoboru (1874) i Petra Preradovića na Mirogoju u Zagrebu (1878).

U arhitekturi je za romantizam u Hrvatskoj najzanimljivije desetljeće 1850–60 («romantični historicizam») u kojemu se miješanjem elemenata romanike, gotike i katkada biljnih motiva oblikuje romantični linearni dekor pročelja (zgrada u Ilici 60 u Zagrebu *M. Strohmayera*, 1860). Romantična sklonost prema ladanju i selu dolazi do izražaja u gradnji ljetnikovaca (vila). Već vila Okrugljak u Zagrebu (*J. Jambrišak*, 1865) ima drveni rezbareni zabat, čime podsjeća na drvenu seljačku kuću, a vila Pongratz u Mikulićima (*F. Klein*, 1868) na toskanski renesansni ljetnikovac. Taj se smjer, uz tzv. burg-stil, širi kao izraz romantizma u naseljima vila koje se podižu u posljednjoj četvrtini XIX. st. (Josipovac u Zagrebu, Opatija).

R. se osobito ogledao u traganju za nacionalnim stilom u primijenjenim umjetnostima i arhitekturi. Tako je *A. Posilović* proučavao motive na hrv. narodnom tekstilu i tikvicama, te u «narodnom stilu» opremao diplome, adrese, čestitke i sl. Želio je osnovati nacionalni smjer u arhitekturi, izradio je mnoge projekte, ali nijedan nije izveden. Svoje je nazore iznio u nekoliko brošura («Zagreb u hrvatskom narodnom građevnom slogu», Zagreb 1902). U traganju za izvorima narodnoga stila mladi arhitekti *J. Holjac* i *M. Pilar* snimali su 1885–86. seljačku arhitekturu i snimke objavili u zajedničkom djelu «Hrvatski građevni oblici» (Zagreb 1905), a *M. Pilar* sam u djelu «Das kroatische Bauernhaus» (Dresden 1911). Oblici narodnoga stila došli su do izražaja u izložbenim paviljonima Hrvatske i Slavonije na izložbi u Budimpešti 1886. i u nastavi na Obrtnoj školi u Zagrebu.

Doba romantizma ispunjeno je pluralizmom stilova (klasicizam, bidermajer, pov. stilovi), često i njihovim isprepletanjem i prožimanjem. Razne oblike i pojave u široku rasponu romantizma donosili su u Hrvatsku uz pojedine strance i domaći ljudi koji su učili u europskim umj. središtima (Beč, Rim), pa se različite pojave romantizma u lik. umjetnosti i arhitekturi mogu povezati uglavnom s poticajima koji su otuda dolazili.

LIT.: *A. Schneider*, Strossmayer i religiozno slikarstvo njemačkih nazarenaca, Rad JAZU, 1953, 252. — *B. Vižintin*, Slikarstvo Rijeke u 19. stoljeću, Jadranski zbornik (Rijeka i Pula), 1957. — *A. Simić-Bulat*, Vjekoslav Karas, Zagreb 1958. — *Ista*, Matija Brodnik, Iz starog i novog Zagreba, II, Zagreb 1960. — Slikarstvo XIX. stoljeća u Hrvatskoj (katalog), Zagreb 1961. — *B. Vižintin*, Ivan Simonetti, Zagreb 1965. — *M. Schneider*, Vedute XIX. stoljeća u grafici, Zagreb 1968. — *Ista*, Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj, Zagreb 1969. — *Ista*, Narodne nošnje u slikarstvu i grafici XIX. stoljeća, Zagreb 1971. — *Ista*, Portreti 1800–1870, Zagreb 1973. — *Ista*, Slikar Ivan Zsche, Zagreb 1975. — *O. Švajcer*, Pregled likovne umjetnosti u Osijeku u 19. stoljeću, Osječki zbornik, 1977, 16. — *N. Grčević*, Fotografija devetnaestog stoljeća u Hrvatskoj, Zagreb 1981. — *Z. Maković*, Popularna štampana slika, ŽU, 1981, 32. — *O. Švajcer*, Conrad von Hötzendorf, Zagreb 1982. — *Isti*, Adolf Waldinger, Osijek—Zagreb 1982. — *L. Dobronić*, Graditelji i izgradnja Zagreba u doba historijskih stilova, Zagreb 1983. — *Ista*, Nastanak perivoja Ribnjaka u zamahu romantike, Hortikultura, 1987, 1–2. — Hrvatski narodni preporod (katalog), Zagreb 1985. — *O. Švajcer*, Domaći i strani slikari XVIII. i XIX. stoljeća u Galeriji likovnih umjetnosti Osijek, Osijek 1987–1988. — *K. Prijatelj*, Slikarstvo u Dalmaciji od 1784. do 1884., Split 1989. — *M. Obad-Šitarović*, Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja, Zagreb 1991. — *O. Maruševski*, Kuća boga Dioniza u Mikulićima, ŽU, 1992–93, 52–53. — *B. Vižintin*, Umjetnička Rijeka XIX. stoljeća, Rijeka 1993. — *O. Maruševski*, Franjo Klein — graditelj sredine devetnaestog stoljeća, Radovi IPU, 1993, 17. L. D.

RÖMER, Adolf, slikar (Beremend, Madžarska, oko 1820 – ?). Boravio u Osijeku 1850–54. Poslije toga prelazi u Srbiju i Rumunjsku, gdje se bavi crkvenim i portretnim slikarstvom. Potom mu se izgubio trag. Pripisuje mu se velika oltarna slika u crkvi Sv. Mihajla u Osijeku.

LIT.: *O. Švajcer*, Domaći i strani slikari XVIII. i XIX. stoljeća u Galeriji likovnih umjetnosti Osijek, Osijek 1987–1988.

ROMIĆ, Đorđe, arhitekt (Knin, 15. VI. 1940). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1965 (N. Šegvić), magistrirao u Beogradu 1983. U projektima za višekatne stambene zgrade i naselja uspio je tome tipu arhitekture dati individualan pečat naglašavanjem slojevite strukture, plasticiteta i upotrebom nekonvencionalnih kolorističkih kontrasta. Projektirao je samostalno ili u suradnji više stambenih naselja, među kojima su važnija: kompleks stanova solidarnosti u Kninu (1970–72), naselja u Cesarčevoj ul. u Sisku (1976–80), Dugave u Zagrebu (s J. Tešijom, 1975–79), Brzaj u Sisku (1984), Sjever II u Zaprešiću (1984) i Gredice u Zagrebu (suradnja, 1985). Originalnošću

ROMANTIZAM, «Cesarsko vrilo» i kapela Sv. Mihovila pod Vratnikom

konceptije i ekspresivnošću osobito se ističu stambeni blokovi u Zagrebu: na Ferenčici (1981), u Vrapču (1984) te u naselju Gredice (1987). Projektirao je također robnu kuću (s G. Kneževićem) i više poslovnih zgrada u Kninu, poslovnu zgradu u Danilovgradu (1982), paviljon zarazne bolnice u Zagrebu (1985), te više obiteljskih kuća (Sesvetski Kraljevec) i unutrašnjih uređenja. — Sudjelovao je na mnogim natjecanjima, od kojih su važniji za Dom revolucije u Šibeniku (III. nagrada), dom umirovljenika, proširenje Građevinskoga fakulteta i krematorij u Zagrebu — sve s G. Kneževićem; za stambeno naselje u Zenici (s A. Levijem, II. nagrada) i za zgradu «Hidroelektrike» u Zagrebu (II. nagrada). Od 1991. djeluje u inozemstvu. LIT.: *T. Odak*, Stambena arhitektura Đ. Romića, Arhitektura, 1982, 182–183. — *G. Knežević*, Aspiracijski paradoks u naselju Sesvetski Kraljevec, Arhitektura, 1983–84, 186–187. — *Isti*, Učenje od krize, ČIP, 1987, 3. — *T. Odak*, Pregled stambene arhitekture u Hrvatskoj 1945–91, Arhitektura 1989–1991, 208–210. — *I. Maroević*, Zagrebačka arhitektura osamdesetih godina, Radovi IPU, 1992, 16. Ž. D.

RONČEVIĆ, Igor, slikar (Zadar, 24. IX. 1951). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1976 (Š. Perić). Bio je suradnik Majstorske radionice Lj. Ivančića i N. Reisera 1979–81. Afirmirao se s pojavom tzv. novoga slikarstva u hrv. umjetnosti 80-ih godina. U svojim djelima, ispunjenim

I. RONČEVIĆ, *Sputnjikova djeca*

